

२०७५ साल भदौ १ गते देखि लागू भएको अपराध संहितामा रहेका मुख्य व्यवस्थाहरु

- कुनै अभियोगमा कसुरदार ठहर भए पछि मात्र सजाय निर्धारण हुने,
- बालबालिकालाई सजाय निर्धारण गर्दा बालबालिकाको सर्वोत्तम हित समेतलाई विचार गर्नु पर्ने,
- जरिवाना लागेको व्यक्तिले किस्ताबन्दीमा जरिवाना तिर्न सकिने,
- पीडितलाई पुगेको भौतिक, शारीरिक, मानसिक, भावनात्मक क्षतिवापत क्षतिपूर्ति भराई दिनु पर्ने,
- कैदको विकल्पको रूपमा सामुदायिक सेवा, सुधार गृह, पुनर्स्थापना केन्द्र, खुला कारागार, प्यारोल, कैद वापत श्रम सामाजिकीकरण लगायतका उपाय अवलम्बन गर्न सकिने।

नेपाल सरकार
सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय
सूचना तथा प्रसारण विभाग

संघीय सरकारद्वारा संघीयता समाप्त पार्ने षडयन्त्र : प्रदेश मन्त्री साह

अग्निपीडितलाई राहत प्रदान

कर्मचारी भर्नाकालागि दरखास्त आह्वान समेत गरिसकेको जानकारी दिए। संघीयतालाई मजबुत बनाउन जस्तोसुकै चुनौतिको सामना गर्दै प्रदेश सरकार अगाडी बढिरहेको भन्दै उनले आ-आफ्नो स्थानबाट सहयोगका लागि सबैसँग आग्रह पनि गरे। आफु प्रदेश सभा सदस्यमा जितेर गएपछि प्रदेश सरकारको मन्त्रीको जिम्मेवारीमा रहेको तथा पार्टीको जिम्मेवारी समेत काँधमा रहेको अवस्थामा जनतासँग समय दिन नसकिरहेकोले सबैको

राजविराज/धर्मी हल्फा महिला विकास बलवले सप्तरीको रुपनी गाउपालिका २ पिपराहीको अग्निपीडित परिवारलाई राहत प्रदान गरेको छ। स्थानिय राजदेव मण्डललाई राहतस्वरूप त्रिपाल, भुल, तन्ना, धोती, साडी, थाल, ग्लास, कराही, डेक्की, छोलनी लगायतका सामग्री संस्थाका तर्फबाट अध्यक्ष समाजसेवी ई सूर्य नारायण यादवले वितरण गरे।

राजविराज/प्रदेश २ का भूमि व्यवस्था कृषि तथा सहकारी मन्त्री शैलेन्द्र प्रसाद साहले संघीय सरकारले जनताको संघर्षबाट प्राप्त संघीयता समाप्त पार्ने षडयन्त्र गरिरहेको आरोप लगाएका छन्। सप्तरी जिल्ला संसदीय क्षेत्र नम्बर २ का प्रदेश सभा सदस्य साहले राजविराजमा शुक्रवार सम्पर्क कार्यालय उद्घाटन गर्दै सो आरोप लगाएका हुन्। उनले संवैधानिक तथा कानूनी अड्चनका कारण प्रदेश सरकारले चाहेर पनि द्रुत गतिमा काम गर्न नसकिरहेको बताउँदै हरेक पाइलामा संघर्ष गरेर अगाडि बढ्नुपर्ने वाध्यता रहेको जिकिर गरे। संवैधानिक तथा कानूनी अड्चनका कारण प्रदेश सरकार संघर्षका बीच अगाडि बढिरहेको बताउँदै मन्त्री साहले प्रदेश सरकारले संविधानलाई टेकेर समेत अगाडि बढ्दा संघले विभिन्न बहानामा अवरोध पुर्याउँदै आएको गुनासो गरे। प्रदेश सरकारलाई थप

ज्येष्ठ नागरिकको जिम्मेवारी हामी सबैको

आशीर्वाद जोगाऔं

हाम्रो शिरमाथिको ओत हुन् ती हात सतर्कताले नै हुनेछ अटल त्यो साथ

ज्येष्ठ नागरिकसँग कोरोनाविरुद्ध लड्ने प्रतिरोधात्मक क्षमता कम हुने हुँदा दशैमा विशेष ध्यान पुऱ्याऔं।

हामी घर फर्किए हाम्रा गाउँमा भएका अग्रज र ज्येष्ठ नागरिकलाई जोखिम बढेछ। त्यसैले यो दशैमा सकेसम्म जहाँ छौं त्यहीं बसौं।

पार्किङ गरिएको भ्यानमा आगजनी

राजविराज/सप्तरीको विष्णुपुर गाउँपालिका ६ गोरगामास्थित एक घरमा पार्किङ गरिराखिएको पिकअप भ्यानमा आगजनी भएको छ। उक्त वडा निवासी बेचन मुखियाको घर अगाडी पार्किङ गरिराखिएको स.१च. १७२५ नं. को निजी भ्यानमा शनिवार बिहान आगजनी भएको हो। आगजनीबाट गाडीको इन्जिनसहित अग्रभाग पुरै जलेर क्षतिग्रस्त हुँदा करिब १८ लाख बराबरको क्षति भएको प्रहरीको प्रारम्भिक अनुमान छ। जिल्ला प्रहरी कार्यालय सप्तरीका डिएसपी भुवनेश्वर साहले आगजनी कसले गरेको हो भन्ने कुराको अहिलेसम्म यकिन हुन सकेको बताए। यता सवारीधनी मुखियाले विहान ४ बजेतिर नचिनेका केही मानिसले खर, पराल र पेट्रोल लिएर आई गाडीमा आगजनी गरि भागेको बताएका छन्। जिल्ला प्रहरी कार्यालय सप्तरीका प्रवक्ता समेत रहेका डिएसपी साहले उक्त घटनाको सत्यतथ्य पत्ता लगाउन सुक्ष्म रूपमा अनुसन्धान थालिएको जानकारी दिए।

नेपाल सरकार
सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय
सूचना तथा प्रसारण विभाग

सम्पादकीय

विभिन्न विभेदप्रति कार्यान्वयन पक्ष चुस्तदुरुस्त बनाऔं

नेपाल जस्तो अविकसित देशमा मात्र नभई संसारका विकसित र विकाशील देशहरूमा धन, जात, रंग, धर्म, लिंग लगायतका आधारमा थिचोमिचो र विभेद हुने गर्दछ। विभेदरहित देश बनाउन असम्भव हुने कुरा कटुसत्य हो, तर राज्य र सचेत नागरिकले इमान्दार प्रयास गरेमा सबै प्रकारका विभेद न्यूनीकरण भने सहजै गर्न सकिन्छ।

गैरकानूनी भएपनि नेपाल सबै भन्दा बढी लाजमर्दो अवस्था जातीय भेदभावमा छ। सानो जातका भनिएका दलितहरूलाई हजारौं वर्षदेखि विभेद गरिदै आइएको छ। दलित समुदायलाई पहाडे दलित, मधेशी दलित र नेवारी दलितमा विभाजन गर्ने गरिन्छ र सबैभन्दा पीडित भने मधेशी दलित छन्। नेपालको संविधान २०७२ धारा २४ ले छुवाछुत तथा भेदभाव विरुद्धको हक सुनिश्चित गरेको छ। धारा २४.१ बमोजिम कुनै पनि व्यक्तिलाई निजको उत्पत्ति, जातजाति, समुदाय, पेशा, व्यवसाय वा शारीरिक अवस्थाका आधारमा निजी तथा सार्वजनिक स्थानमा भेदभाव गर्नु हुन्छ भन्दाभन्दै पनि कानूनको फितलो कार्यान्वयनका कारण अझै पनि दलितहरूसँग जातीय भेदभाव र छुवाछुत कायमै रहेको छ।

नेपालले पनि जातीय लगायत हरेक प्रकारका भेदभाव न्यूनीकरण गर्ने प्रचार गरेन भने शक्ति केन्द्रहरूलाई अस्थिर नेपाल बनाई राख्न भन सजिलो हुनेछ। तसर्थ अब संविधानमा लेखेर मात्रै नभई त्यसका लागि कडा कानून बनाएर कार्यान्वयन पक्षलाई चुस्तदुरुस्त बनाउनुको विकल्प छैन।

पुरानो रोगको उपचारका लागि सम्पर्क गरौं।

होमियोप्याथिक रिसर्च इन्स्टिच्युट

डा. सुशील मोहन दास

(बी.एच.एम.एस)

सिरहा रोड, राजविराज फोन : ०३१-५२९९६८

डा. ललन प्रसाद राुनियार

Dr. Lalan Prasad Rauniyar

MBBS (BPKIHS) Dharan, MD Paediatrics (BPKIHS) Dharan, NMC Reg. No. : 13338

कन्सलटेन्ट बाल रोग विशेषज्ञ

गजेन्द्र नारायण सिंह अस्पताल, राजविराज
सम्पर्क : कृताञ्जली मेडिकल हल, राजविराज
Mo. No : 9842830252, 9804605569

डा. दिनेश उप्रेती

Dr. Dinesh Upreti

MBBS, MD Internal Medicine (BPKIHS, Dharan), NMC Reg. No. : 13141

कन्सलटेन्ट फिजिसियन

गजेन्द्र नारायण सिंह अस्पताल, राजविराज
सम्पर्क : कृताञ्जली मेडिकल हल, राजविराज
Mo. No : 9842830252, 9804605569

डा. पारसमणि शाह

Dr. Parasmani Shah

MBBS (BPKIHS), MD (BPKIHS, Dharan) NMC Reg. No. : 13297

दुखाई विशेषज्ञ

Anaesthesiology & Critical Care Medicine

गजेन्द्र नारायण सिंह अस्पताल, राजविराज
सम्पर्क : कृताञ्जली मेडिकल हल, राजविराज
Mo. No : 9842830252, 9804605569

हाम्रो देशमा पनि धार्मिक शिक्षाको प्रतियोगिता होस्

मौसमी कुमारी कुशवाहा

म हिन्दु हुँ! म मुस्लिम हुँ! म बौद्धमार्गी हुँ! म इसाइ हुँ! म सिख हुँ! यस्तै-यस्तै धर्मका सीमित नामाङ्कित परिभाषा मानिसहरूले गरिरहेको म सुन्छु। जब सीमित मानसिक सोच भएको मानिसहरूको कुरा गरेको सुन्छु अनि उनीहरूलाई म खुब नियाल्छु। एकछिन त म आफ्नो मस्तिष्कलाई भ्याए जति दबाव दिन्छु र सोचछु के फरक छ यो धर्मभन्डुवाहरूमा! सब काट्ने, ढाँट्ने र बाँड्ने कुरा मात्र गर्छन्। एक धर्मले अर्को धर्मको कुरा काट्छन् वा बाँड्ने नै कुरा गरेको हुन्छ। हामी यस्तो छौं, हाम्रोमा उस्तो हुन्छ। जस्ता विभिन्न नीति नियम र संस्कारका नाममा बटवारा गराइरहेको हुन्छ। म त यो भन्छु-यो जति संसारमा धर्मभण्डुवाहरू छन्, सब मात्र ढाँट्ने, काट्ने कुरा मात्र गर्छन्। जो यस्तो काट्ने, ढाँट्ने र बाँड्ने कुरा गर्दछन् भने त्यो धर्म धर्म होइन। धर्मको नाममा आडम्बर मात्र हो।

धर्म भनेको धारण गर्नु हो। स्वतन्त्र रूपले जो कहिल्यै बदलिदैन। जुन प्राकृतिक रूपले जन्मदेखि हामी लिएर आएको छौं

असलमा त्यही धर्म हो। जस्तै यो स्वास, यो हावा, यो सूर्य जे भए पनि आफ्नो नित्य दिनको कर्म आफ्नो छोड्दैनौं त्यही धर्म हो। यो समाजको हिन्दु, मुस्लिम, बौद्ध जातिलाई हामी धर्म भन्छौं, साँच्चिकै भन्ने हो भने त्यो धर्म होइन। त्यो सब समाजको रुढिवादी र हिंसाको मूल जरो हो। त्यहीबाट सुरु हुन्छ अनेकौं दंगा, हत्या, हिंसा! यी माथिका सम्पूर्ण धर्म समाजको रुढिवादी र हिंसाको विउ हो। जुन विउ मानवको कोमल निर्दोष हृदय माटामा परेर दिन प्रतिदिन विरुवाको आकारमा वृद्धि विकाससँगै समाजमा मूल जरो बनाएर बसेको छ। जसको दुष्परिणाम आजको हाम्रो समाज राष्ट्र लगायत सम्पूर्ण संसारमा त्राहीमाम भएको छ। दिनहुँ धर्मको नाममा मारामार, काटाकाट भइरहेको छ।

यो जीवन एउटा गाडी हो। जुन नानाकथित अधि बढिरहेको छ। १९.९ प्रतिशत मानिसहरूको मात्र गाँस, बाँस, कपास नै जीवनको उद्देश्य रहेको हुन्छ। मात्र १ प्रतिशत हुन्छ, जुन जीवनको गाँस, बाँस, कपास बाहेक अरु पनि उद्देश्य राखेका हुन्छन्। हाम्रो यो नाशवान मानव शरीर संस्कारमाथि आश्रित हो र संस्कार मनमाथि आधारित हुन्छ। अर्थात् हाम्रो शरीर एउटा दशढोका र दुई पंग्रे लोभलाग्दो गाडी चालक, त्यो चालकको आत्मालाई चलाउने वा डोच्याउने संस्कार हुन्छ। संस्कार कै आधिपत्य जहिले रहेको हुन्छ। त्यहि भएर हाम्रो समाजमा अनेकौं पाप, रुढिवादी, हत्या, द्वन्द्व,

हिंसा, भेदभाव व्याप्त छ। किनकी आफ्नो मनको आधारमा, इच्छाअनुसार अनेकौं संस्कारको नाममा कुसंस्कार र विकृति भित्रियाइन्छ। हामी वा हाम्रो पूर्वज, अग्रजहरू आफ्नो सुविधा र सुखअनुसार संस्कार र नियमहरू बनाएको छ। युगैयुगदेखि जसको बोलवाला र ह्यो उसको समाजमा अधिकार र ह्यो। अशिक्षित गरिवलाई परजीवि किरा जस्तै रगत चुसिरह्यो। यो घटनालाई हेर्ने हो भने ब्राह्मणहरू अग्रपंक्तिमा रहेको छ। समाजमा जति नीति नियम र संस्कार बनेको छ सब ब्राह्मणहरूको आफ्नो सुख भोगमा आधारित रहेको छ।

वर्तमान समयमा धर्म संस्कृति र संस्कार भन्ने तीन शब्दको प्रभाव वा उदाहरणको आधारमा हेर्ने हो भने अग्रपंक्तिमा भारत र दोस्रोमा नेपाल आउँछ। अब हामी आँखा उठाएर हेरौं-कति हिंसा र विभेद छ यी दुवै देशमा जहाँ जहाँ धर्मको बोलवाला हुन्छ, त्यहाँ-त्यहाँ अशिक्षा र रुढिवादी हुन्छ। म त भन्छु यो धर्म र संस्कार सबभन्दा ठूलो शत्रु हुन्छ शिक्षाको। हरेक कोणबाट शिक्षालाई रोक्ने प्रयास गरेको हुन्छ। सबभन्दा ठूलो मर्कामा महिला जाति परेको छ। सृष्टिको सुरुवातदेखि महिलालाई हरेक धर्म र संस्कारको नाममा किल्चिएको छ। धर्मको आडमा शिक्षा ब्राह्मणसम्म मात्र सिमित रह्यो। इतिहास हेर्दा स्त्री जाति र शुद्र जातिबाट मीलौं टाढा राखिएको छ। शिक्षालाई शुद्र जाति महिला जातिलाई अपवित्र र मानिन्थ्यो जस्को परिणाम पितृसत्ताको

बोलवाला र महिलाहरूलाई आजसम्म विभेद र हिंसाको भूमरीमा जीवन भौतारिएको छ। आज भन्दा करिब तीन वर्ष पहिलाको कुरा हो। भारतको मुम्बई सहरमा एउटा "श्रीमत भागवत गीता च्याम्पियन लिग" भन्ने प्रतियोगिता भएको थियो। त्यो प्रतियोगितामा करिब ५००० छात्रछात्रा प्रतियोगी थिए। १०० पूर्णाङ्कमा परीक्षामा विषयगत र वस्तुगत प्रश्न समावेश गरिएको थियो। जुन प्रतियोगितालाई मुम्बईको मात्र १२ सालकी फुच्चीले जितिन्। अचम्मको कुरा यो छ कि उनी एक मुस्लिम धर्मवाट थिइन्। त्यो विलक्षण भएकी फुच्चीको नाम मरियम आसिब सिद्दिकी थियो। एउटा मुस्लिम परिवारमा जन्मेकी नानी हिन्दु धर्मको महान धर्मग्रन्थ गीतामा कति आकर्षण, कति गहन अध्ययन गरिन् र प्रतियोगिता जितिन्। यस उदाहरणलाई हेर्दा यो त प्रष्ट भयो कि कुनै पनि धर्मले भेद गर्दैन। भेद त यो धर्मभण्डुवाहरूले गर्दछन्। यस घटनालाई हेर्दा त यो एउटा चम्तकार नै हो। जनमानसमा एउटा सन्देश हो कुनै भगवान वा धर्ममा भेद छैन। संसारको हरेक धर्म समान छ। हरेक धर्मको सन्देश एउटै छ। भगवान कुनै पनि धर्मको भक्तमा तेरो-मेरो गर्नु हुन्न। यदि त्यस्तो हुने भएको भए "श्रीमत भागवत गीता च्याम्पियन लिग" को खिताब मुस्लिम केटी मरियमले जित्ने थिइन्। मरियम गीता लगायत कुरान, बाइबल लगायत अनेकौं बाँकी चार पृष्ठमा

खाद्य उद्योगी किराना पसल सञ्चालक एवं होटेल, मिठाई पसल रेष्टुरेन्ट सञ्चालकमा खाद्य प्रविधि तथा गुण नियन्त्रण डिभिजन कार्यालय राजविराजको अनुरोध

१. खाद्य पदार्थ एवं तैयारी खानेकुरालाई छोपेर राख्नुहोला एवं पूर्ण लेवल वितरण भएको पदार्थ प्रयोग गर्नु होला।
२. बासी सडेगलेका एवं किंगा मनकेका खानेकुराहरू नबेच्नु होला।
३. पकाउनु पर्ने वा तारेर खाने कुनै पनि खानेकुरामा रंगको प्रयोग नगर्नुहोला।
४. तेलको प्रयोगमा सावधानी अपनाउनु होला साथै एउटै तेललाई पटक-पटक प्रयोग नगर्नुहोला।
५. मिठाईमा हाईड्रो जस्ता अखाद्य रंग प्रयोग नगर्नुहोला।
६. पिउने पानीलाई स्वच्छ र सफा तरिकाले राख्नुहोला।
७. खाद्य पदार्थ तैयार गर्ने र बाँड्ने ब्यक्तिको आफ्नो ब्यक्तिगत सर-सफाईमा ध्यान दिनु होला।
८. किराना पसल सञ्चालकहरूले ब्याच नम्बर उल्लेख नभएको उत्पादन मिति, उपभोग्य मिति सकेको खाद्य पदार्थ बिक्री वितरण नगरौं।
९. खाद्य उद्योगीले खाद्य अनुज्ञापत्र लिई मात्र उत्पादित खाद्य पदार्थ बिक्री वितरण गर्नुहोला।
१०. मासु ब्यवसायीले अखाद्य रंगको प्रयोग नगर्नुहोला।

गुनासोका लागि

खाद्य प्रविधि तथा गुण नियन्त्रण डिभिजन कार्यालय राजविराज, सप्तरी

०३१-५२२५२३

महिलाहरु आयश्रोतको लागि तरकारी खेतीमा रमाउँदै

अरुणकुमार यादव

राजविराज / दैनिक आयआर्जनका लागि सप्तरीको दक्षिणी भेगका महिलाहरु पुरुषहरु जस्तै तरकारी खेतिप्रति सक्रिय भएका छन ।

तरकारी खेतीले राम्रो आमदानी र लोकप्रिय हुने भएकाले उत्पादित हरियो साग, सब्जी आपूर्ति व्यवस्थालाई सहज बनाउन उनीहरु तरकारी खेती तर्फ आकर्षित भएका हुन ।

सप्तरीको दक्षिण भेगका छिन्नमस्ता गाउँपालिका वडा नं. ७ का स्थानिय दलित महिलाहरुले सामूहिक तरकारी खेती गर्नमा सक्रियता अपनाउदै आयआर्जनको लागि दिनरात मेहनत गर्दै आएका छन ।

करिव २० जना कृषक र

महिला कृषकहरुले सहजताका लागि स्थानियस्तरमा उत्पादन गरेको तरकारीहरु गाउँ/गाउँ तथा शहरबजारसम्म बिक्रि बितरण गर्ने लक्ष्यका साथ अहिले उनीहरु उत्साहित भएर तरकारी खेतिमा लागि परेको कृषकहरुको भनाई छ ।

सेभ द चिल्ड्रेन तथा सेभ द सप्तरीको साँभेदारीमा सञ्चालित समुन्ती कार्यक्रम अन्तर्गतको जिविकोपार्जन कार्यक्रमलाई लक्षित गरि जिल्लाको दक्षिणी भेगको छिन्नमस्ता गाउँपालिका अतिविपन्न दलित परिवारका महिला सदस्यहरुले कृषक समूहमाफत तरकारी खेति गर्दै आएको सेभ द सप्तरीका कृषि प्राविधिक रामकुमार साहले बताए । माँ लक्ष्मी

कृषक समूहका अध्यक्ष सीतादेवी सदासहितका २० जना महिला सदस्यहरु मिलेर स्थानीय स्तरमा हरियो साग, सब्जी आपूर्ति व्यवस्थालाई सहज बनाउन यहाँ करिव ३ विघा जग्गा लिजमा लिएर तरकारी खेति गरिरहेको कृषि प्राविधिक साहको भनाई छ ।

उनीहरुलाई बिउ, बिजन, मल खाद्य, किटनाशक औषधी लगायतका आवश्यक कृषि औजार तथा सिंचाईका लागि पम्प सेट, बोरिंग पनि सेभ द सप्तरीले यस परियोजनाका लागि सहयोग गर्दै आएको उनले बताए ।

उनका अनुसार स्थानिय स्तरमा तरकारी अभाव हुन नदिन र लामो समयदेखि कोभिड १९ का कारण प्रभावित रहेको मध्यनजर गरि उनीहरु तरकारी

उत्पादनमा जोड दिएका छन ।

अहिले उनीहरुले विभिन्न प्रकारका साग, सब्जी, काउली, फर्सी, गोलभेडा, मुला, मिचाई लगायत विभिन्न प्रकारका हरियो तरकारीहरु उत्पादन गरि ग्रामीन भेग तथा शहरहरुमा समेत सहजताका तरकारी खेतिमा लागेको छ ।

सेभ द सप्तरीले खास गरि दलित वर्गका परिवारको जिविकोपार्जनका लागि जिल्लाको दक्षिणी भेगको विष्णुपुर गाउँपालिका, छिन्नमस्ता गाउँपालिका तथा तिलाठी कोइलाडी गाउँपालिकाको विभिन्न वडाहरुमा कृषक समूह बनाएर स्थानिय स्तरमा तरकारी उत्पादन गर्न जग्गा भडामा लिई कृषकहरुलाई निःशुल्क बिउँबिजन, मलखाद्य लगायतका सामग्रीहरु सहयोग गर्दै आएको कृषि प्राविधिक साहले जानकारी दिए ।

आफ्नो जग्गा नभएपनि उनी समूहगत रुपमा स्थानीय जग्गा धनीहरुसँग सहकार्य गरी जग्गा

परिवार चलाउनुका साथै दुई/दुई छोरा/छोरीलाई सप्तरीको विष्णुपुरमा रहेको जनतामाविमा कक्षा ३, ६ र ९ सम्म पढाउने सकिएको छ ।”

त्यस्तै अर्की सदस्य ममता देवी सदाले पनि यस तरकारी खेति गरेर ६ जना परिवार चलाउनुको साथै केही पैसा बचत समेत गर्ने गरेको बताइन् । शिक्षा, दिक्षा र गास बास, कपासको राम्रो माध्यम नै तरकारी खेति बनेको उनीहरुको भनाई छ ।

सेभ द सप्तरीका अनुसार समुन्ती कार्यक्रम अन्तरगतको जिविकोपार्जन कार्यक्रममा सप्तरीको तिलाठी कोइलाडी, छिन्नमस्ता, विष्णुपुर गाउँपालिका र राजविराज नगरपालिकाका केही वडाका अति विपन्न परिवारका सदस्यहरु यस परियोजनाबाट लाभान्वित हुने गरेको जनाइएको छ ।

उक्त क्षेत्रका महिलाहरु विगत ३ वर्ष देखि तरकारी खेती गरी मगनीय आमदनी समेत गर्दै आएका

सदस्यहरु मिलेर अहिले विभिन्न प्रकारको तरकारी उत्पादनका लागि खेति गरेको कृषि ज्ञान केन्द्रबाट त्यहाँ अनुगमन एवम निरिक्षणका क्रममा जानुभएको कार्यालय प्रमुख राजेन्द्र प्रसाद यादवले बताए ।

छिन्नमस्ता गाउँपालिका वडा नं. ७ का स्थानिय दलित वर्गका महिलाहरु तरकारी खेतिमा लागेको देख्न पाइएको छ र उनीहरु आफ्ना परिवारको आयआर्जन उकासनका लागि सक्रियता देखिएकोले म एक दमै खुशी भएका छौ कृषि ज्ञान केन्द्रका प्रमुख यादवले भने ।

अहिले ग्रामिन भेगका महिलाहरु यसरी तरकारी खेतिमा लागेमा परिवार चलाउन पनि सहज हुने बताउदै यसका लागि कृषि ज्ञान केन्द्रबाट पाउने सहयोग समेत गर्ने उहाँले प्रतिबद्धता समेत जनाए । साथै उनले कुनै प्रकारको मल नदिइ आग्रिक आफ्नै घराइसी मलबाट तरकारी खेति गर्न कृषकहरुलाई सल्लाह

भाडामा लिएर व्यवसायिक तरकारी खेती गर्दै आएका छन । कतिपयले यसै खेतिबाट आ-आफ्नो छोरा छोरीलाई उच्च शिक्षा समेत पढाईएको सेभ द सप्तरीले जनाएको छ ।

माँ लक्ष्मी कृषक समूहकी सदस्य मिनादेवी सदा भन्छिन- “मैले तरकारी खेतिबाट आफ्नो

छन । उक्त आमदानीबाट आफ्नो घर खर्च र जिविकोपार्जन गर्न पाउदा जिवनको साहारा बनेपछि उनीहरु खुशी देखिएको छ ।

सोही अनुसार छिन्नमस्ता गाउँपालिका वडा नं. ७ स्थित जग्गामा माँ लक्ष्मी कृषक समूहको २० जना महिला

समेत दिए । उनले स्वास्थ्यको फाईदाका लागि भएपनि गाई, भैसीको गौरवाट बनेको मल प्रयोग गरेमा खेतको उर्वरा शक्ति समेत बढाउने भएकाले यही मल प्रयोग गर्दा राम्रो हुने पनि बताए । महिलाहरुले बाँकी पाँच पृष्ठमा

हमरा समकऽ जिम्मेवारी : कोरोना भाइरस संक्रमण रोकेय लेल अपनाबु होशीयारी

- कोरोना भाइरस रोग स्वाँस प्रश्वाँस माध्यमसँ फैलऽवाला संक्रमण अछि ।
- संक्रमित भेल ब्यक्तिसँ खोकला आऽ छिँकलासँ निकलैवाला थुक आऽ पोटाकऽ माध्यमसँ यी भाइरस एक ब्यक्ती सँ दोसर ब्यक्तिमे फैलइ अछि ।

यी रोगसँ बचबाक लेल की करैय परतई ?

- खोकैत आऽ छिँकैत काल नाक, मुख मापु आऽ प्रयोग क्यालमेल टिसूपेरकऽ तुरन्त कुडा फेकेवाला कुडादानीमे फेकू ।
- समय-समयमे साबुन पाइनसँ निकसँ मैलमैलकऽ २० सेकेण्डघरि हात घोबु । आऽ सनिटाइजर हातमे लगाबु । ककरोसँ भेटैछी त हात नहिँ मिलाबु । खाली नमस्कार आऽ प्रणाम केल करु ।
- खोकी लागल आदमीसँ दुरी बनाकऽ रहु । आऽ अगर अपनहूके खोकी लागल अछि त दोसर आदमीसँ दुर रहु । भीडमाडमे नहिँ जाउ आऽ दोसरो लोग समके भीडमाडमे नहिँ जाउ से कहिके बुझाबु ।
- आवश्यकता पडलापर मास्कके उचीत प्रयोग करु ।

आरो ध्यान देववाला बात :

- बुखार लगलापड, खोकी भेलापड आऽ साँस लेलापर दिकत भेलापर जल्दिसँ लगके स्वास्थ्य संस्थामे सम्पर्क करु ।
- कोरोना भाइरस रोगके बारेमे बेसी जानकारीके लेल पैसा नहिँ लागैवाला टेलीफोन नम्बर १११५ मे फोन कऽ सकैछी ।
- डेराऊ नहिँ, सतर्क रहू ।

छिन्नमस्ता गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय, सप्तरी

सूचना

हाल कोरोना भाइरस महामारीको कारण बन्दाबन्दीको समयमा सञ्चारक्षेत्रमा संलग्न बाहेकका ब्यक्तिहरुले सञ्चार क्षेत्रको हवाला दिँदै सञ्चारमाध्यम तथा सामाजिक सञ्जालमा अफवाहपूर्ण विषय सम्प्रेषण गर्ने, अनधिकृत रुपमा परिचय-पत्र, पोशाक सवारी साधनको प्रयोग गर्ने र सामाजिक मर्यादा विपरितका क्रियाकलाप गरेको गुनासो आएको हुँदा कोहि कसैले पनि गैर कानूनी क्रियाकलाप नगर्नु हुन अनुरोध छ । यदि यस्तो भएको पाईएमा कानूनबमोजिम कारबाही हुने ब्यहोरा सूचित गरिन्छ ।

नेपाल सरकार
सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय
सूचना तथा प्रसारण विभाग

हाम्रो देशमा...

धर्म ग्रन्थहरु पढेकी छिन् तर कुनै पनि धर्म ग्रन्थले भेद सिकाउँदैन । अचम्मको कुरा किताबसम्म हरेक ग्रन्थको आशय वा मूल सन्देश समान नै हुन्छ । जब त्यो पवित्र ग्रन्थ धर्मको रखावालाहरुको बीच आउँछ अनि ठिक उल्टो प्रतिक्रिया दिइहाल्छ । विभेद उत्पन्न भइहाल्छ । ती ग्रन्थहरुले जोडने कुरा गरे पनि त्यो ग्रन्थका ज्ञाताहरु कसरी बाँटने बुझ्न थाल्छन् । नकारात्मक अर्थ प्रसारित कसरी हुन थाल्छन् । धर्म के हो ? अनि सबभन्दा ठूलो धर्म के हो ? धर्म भनेको धारण गर्नु हो । यो पंगु समाजको रीत वा विपरित जुन हाम्रो इच्छाहरु छ त्यो सम्पूर्ण इच्छाहरुलाई स्वतन्त्र भावले धारणा गर्नु नै हाम्रो सबभन्दा पहिला र ठूलो धर्म हो ।

शिक्षा भनेको अन्तर्निहित रहेको प्रतिभालाई प्रस्फुटन गर्नु हो । चौतर्फी विकास गर्नु हाम्रो भित्रको अँध्यारोलाई मिटाई उज्यालो छर्नु हो । सहि गलतको फरक छुट्याउन सक्ने बनाउने, सत्मार्गमा हिंडाउने, जीवनलाई सार्थक बनाउने । हामी तल्लो कक्षादेखि यस्तै-यस्तै परिभाषा पढ्दै आएको छौं । तर अब यहाँ प्रश्न उठ्छ कि जुन शिक्षा हामी प्राप्त गर्छौं वा गर्दै आइरहेका छौं, के त्यो शिक्षाले हाम्रो चौतर्फी विकास गरायो त ? हाम्रो भित्रको अँध्यारो मेट्यो त ? होइन, भएन वा भयो भने के परिवर्तन भयो हाम्रो जीवनमा ? हामीले पाएको शिक्षाले समाजको समस्या निवारण भयो त ? यदि हाम्रो शिक्षा प्रभावकारी छ भने किन देशमा दिनहुँ हत्या हिंसा, दंगा अन्याय भइरहेको छ । लाखौं युवा बेरोजगार छ । सालै पिच्छे शिक्षा नीति नियम, पाठ्यक्रम परिवर्तन हुन्छ । जसमा करोडौं बजेट खर्च भइरहेको हुन्छ तर उपलब्धी भने शून्य छ । के हाम्रो भित्र मात्र अन्न खाने, मीठो पकवान पिउने अमृत र निकालने विष मात्र हो ? खाली बच्चा जन्माउने, समाजमा रुढी फैलाउने, हिंसा गर्ने अरुको छोरी बहिनीलाई बलात्कार जस्तो अक्षम्य गल्ती गर्ने, राजनीतिको आड लिएर निर्दोष जनतालाई काट्ने, बाँट्ने र ढाँट्ने गुण छ ? यदि हाम्रो पाठ्यक्रमले यति मात्र हाम्रो भित्रको गुण प्रस्फुटन गर्छ भने, हाम्रो शिक्षा नीति र पाठ्यक्रमको कुनै औचित्य रहेन । शिक्षाको नाममा भएको करोडौंको बजेट सब निरर्थक हो । तसर्थ हालको शिक्षाको नीति नियममा परिवर्तन होस्, समयको माग अनुसार शिक्षाको धार बदलियोस् । नैतिक शिक्षा पनि समावेश होस् । हाम्रो देशमा पनि यस्ता धार्मिक शिक्षाको प्रतियोगिता होस् । जुन अति आवश्यक रहेको देखिन्छ ।

विश्वमाभू चिनिने नेपाल हिन्दु राष्ट्र भएर पनि हामी हिन्दु भक्तहरु आफ्ना पवित्र ग्रन्थ पढ्दैनौं । कति त यस्ता पनि छन् जो गीता भन्ने नामको बारेमा पनि जान्दैन । मलाई यहाँसम्म लाग्छ कति मानिसहरु जीवन रहुँदासम्म गीता हेर्न पनि भ्याउँदैन अनि मृत्युवरण हुन पुग्छ । दुःखको कुरा पूरै जीवन हिन्दू-हिन्दू कराउँछ, धर्मको आडमा कति निर्दोष आत्मालाई रुवाउँछ, आहत बनाउँछ तर असल जीवनमा टाढा टाढासम्म हिन्दू धर्मसँग कुनै सरोकार रहेको हुँदैन त्यसकारण हाम्रो राष्ट्रमा पनि भारत जस्तै पाठ्यक्रम लागायत पाठ्यक्रम बाहिर, सरकारी तथा गैरसरकारी संस्थाहरुबाट पनि

कोरोनाबाट जोगिन स्वास्थ्य सामग्री सहयोग

राजविराज / को रो ना भाइरस महामारीलाई मध्य नजर गरि सप्तरीका राजविराज नगरपालिका भित्र रहेको विद्यालयालाई स्वास्थ्य सम्बन्धि सामग्री बितरण गरिएको छ ।

सेभ द चिल्ड्रेनको सहयोग तथा सेभ द सप्तरीले राजविराजमा आयोजना गरेको सामग्री बितरण कार्यक्रममा राजविराज नगरपालिका अन्तर्गतका वडा नं. १, ५, १३, १४ र १६ का १० वटा समुदायिक विद्यालयका लागि कोभिड १९ वटा जोगिन स्वास्थ्य सामग्री बितरण गरिएको सेभ द सप्तरीका सुपरभाइजर दुर्गानन्द

शर्माले जानकारी दिएका छन् । विद्यालयलाई परमोगन १ थान, सेभ द सप्तरीका अध्यक्ष ध्रुव स्पेय पम्प एकथान, सेनिटाइजर, प्रसाद देवको अध्यक्षतामा सम्पन्न कोभिड १९ को चेतनामुलक भएको बितरण समारोहमा प्रत्येक पोष्टर, किटाणु मार्ने औसधि लगायतका स्वास्थ्य सामग्री बितरण गरिएको हो । सो साहारोमा सेभ द सप्तरीका अध्यक्ष ध्रुव प्रसाद देव

र कार्यक्रम संयोजक गोपाल प्रसाद चौधरीले संयुक्तरूपमा विभिन्न विद्यालयका प्रभ तथा शिक्षकहरुलाई उक्त स्वास्थ्य सामग्रीहरु बितरण गरिएको सेभ द सप्तरीले जनाएको छ ।

कार्यक्रममा राजविराज नगरपालिकाका शिक्षा संयोजक भोगेन्द्र प्रसाद यादव, सेभ द सप्तरीका पियकी देव, सुपरभाइजर दुर्गानन्द शर्मा, अधिकृत मुकेश कुमार मण्डल, समुदायिक परिचालक रामकुमार राम र रामचन्द्र यादवसहितका तथा विभिन्न विद्यालयका शिक्षकहरुको समेत उपस्थित रहेको जनाइएको छ ।

यस्तै जिल्लाको तिलाठी कोइलाडी र छिन्नमस्ता तथा विष्णुपुर गाउँपालिकाकासहित ६४ वटा विद्यालयमा समेत कोभिड १९ को संक्रमणबाट बच्नको लागि अपनाउने स्वास्थ्य सामग्रीहरु बितरण गर्ने कार्यक्रम रहेको सुपरभाइजर शर्माले जानकारी दिए ।

धार्मिक शिक्षाको प्रतियोगिता वा ज्ञान निखार्ने कार्यक्रम समय-समयमा गराउनु अत्यन्त आवश्यक पाटो देखिन्छ । किनकी वर्तमान समय यति व्यस्त भइसकेको छ कि कुनै मानिसलाई फुर्सत छैन, गीता पुरान जस्ता किताब पढोस् । धार्मिक ग्रन्थप्रति कति नास्तिक र निरसताको भावना आइसकेको छ । यसरी धर्मसँग सम्बन्धित प्रतियोगिता र कार्यक्रम भयो भने जित्ने बहानामा पनि कमसेकम आफ्नो जीवनमा एक पटक विद्यार्थीहरु पवित्र ग्रन्थको पाठ त गर्न सक्छ । के कस्तो छ एक चोटि हेर्ने मौका त पाउँछ । हामी भन्दा त लाखौं गुणा राम्रो मुस्लिम र क्रिश्चन धर्मावलम्बीहरु, उनीहरुको हरेकको घरमा कुरान र बाइबल हुन्छ र नित्य दिन पाठ गरेको हुन्छ । धर्मको बारेमा अनेकौं पोथी मानिसहरुले लेखेको छ, लेख्दैछ । तर पनि धर्मलाई दिएर दिनहुँ लड्दै छ । धर्मलाई लिएर कतै म छोटे र मीठो दुई शेर पढेको थिए :
ऐ पेड, ऐ शाखे, ऐ पत्ते, भी परेशान हो जाएं ।
अगर परिंदे भी हिन्दू और मुसलमान हो जाएं ॥

कति ठूलो सन्देश बोकेको छ यो माथिको दुई शेर । रुख, हाँगा, पात पनि हैरान भइहाल्छ यदि पंक्षीहरु पनि हिन्दु र मुस्लिमान भयो भने । यो निमुखा रुखहरु कसरी न्याय गर्ने होला को-कसलाई आफ्नो हाँगामाथि बस्न दिन्छ ।
ना मस्जिदको जानते हैं, ना शिवालों को जानते हैं ।
जो भूखे पेट है, वो सिर्फ दो निवालों को जानते हैं ॥

हाम्रो समाजको बुद्धिजीवी, सम्पन्नहरुदेखि सडकको पेटीमा जीवन बिताइरहेका मानिसहरुलाई नियाल्नु कति सटिक उदाहरण हो । जो गरिब र भोको पेट छ उनीहरुलाई त्यो मस्जिद र शिवालय जानेर के अर्थ ? उनीहरुलाई त मात्र आफ्नो भुख र पेटको लागि मात्र दुई गाँसको मतलब हुन्छ । गरिब भोको पेट जान्दैन यो हिन्दुको पनि हो कि मुस्लिमको । तिनीहरुलाई धर्मको छुतभन्दा आफ्नो पेटको भोक ठूलो हुन्छ । यो मस्जिद र शिवालयलाई जान्ने बुझ्नेवाला हाम्रो समाजको जो सम्भ्रान्त र बुद्धिजीवीको काम हो । जसको पेट भरेको हुन्छ तिनीहरुलाई नै हो यो अनावश्यक जाति धर्मको कुरा याद आउने । धेरै बुद्धि भएको मानिसहरुले हो हाम्रो समाजमा अनेक रुढिवादीहरुको जडो जन्माउने । कस्तो अचम्मको कुरा सृष्टिको सर्वश्रेष्ठ चेतनशील प्राणी मान्छेलाई भनिन्छ तर मानिसकै व्यवहार निच हुन्छ । जति कुकर्म गर्ने हो त्यो मानव जाति नै हो । (मधेश दर्पण फिचर सेवा)

लकडाउन अथवा निषेध आदेश रहँदा वा हटेपनि कोरोना संक्रमणको जोखिम कायम छ, सतर्क रहौं, सुरक्षित बनौं

कोरोना भाइरस सजिलै सर्ने मुख्य तीन अवस्थाहरु

कोभिड-१९ बाट जोगिन तीन 'भ' बारे जानकारी राखौं

भिडभाड हुने स्थान
जहाँ धेरै मान्छेहरु जम्मा भएका हुन्छन

भौतिक दूरी कम हुने स्थान
जहाँ नजिक बसेर वार्तालाप गर्नुपर्ने हुन्छ

भेन्टिलेशन नभएको
वा दोहोरो हावा नचल्ने स्थान

यी तीनवटै अवस्थाको मिलाप हुने स्थानमा कोरोना संक्रमणको जोखिम अत्यन्त उच्च हुन्छ

भिडभाड, भौतिक दूरी कम हुने र भेन्टिलेशन पर्याप्त नभएका स्थानहरुबाट टाढा रहौं, कोरोनाबाट बचौं

तपाईंले अपनाउनु पर्ने सावधानीहरु

भिडभाड हुने स्थानमा नजाऔं तथा भौतिक दूरी कायम नहुने साँघुरो स्थानहरुमा सकेसम्म कम समय व्यतित गरौं

सार्वजनिक स्थानमा सदैव कम्तीमा दुई मिटर भौतिक दूरी कायम गरौं

पर्याप्त दोहोरो हावा प्रवाहका निमित्त झ्याल तथा ढोकाहरु खुला राखौं

हात सँधै साबुन पानीले धोऔं तथा खोक्दा एवं ह्याच्छिउं गर्दा नाक तथा मुख छोपेर वानी बसालौं

भौतिक दूरी आवश्यक हुने स्थानमा अनिवार्य रूपमा मास्कको प्रयोग गरौं

साधारण लक्षण माल भएमा घरमै बसौं, आवश्यक परेमा अस्पताल जाऔं

नेपाल सरकार
सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय
सूचना तथा प्रसारण विभाग

प्रदेश स्तरीय क्रिकेटमा सप्तरीको बिजयी शुरुवात

बाल बजेट विश्लेषण तथा पैरवी सम्बन्धी गोष्ठी सम्पन्न

जनकपुर / धनुषाको जनकपुरमा संचालित प्रदेश नं. २ स्तरीय पुरुष तर्फको क्रिकेट प्रतियोगिता अर्न्तगत सम्पन्न खेलमा सप्तरीले सिरहालाई ७ विकेटले पराजित गरेको छ।

बाह्रबिघा मैदानमा भएको खेलमा सप्तरीले टस जिती ब्याटिङका लागि सिरहालाई निम्तो दिए पछि ब्याटिङ गर्न ओर्लेको सिरहाले निर्धारित ५० ओभरको खेलमा ३५ ओभर ५ बलमा आफना सम्पूर्ण विकेट गुमाई १ सय ७९ रन बनाउन सफल भएको थियो।

सिरहाका लागि शुभमान गतराजले ६४ बलमा ८ चौक्काको मद्दतले ४९ रन, प्रदिप पासवानले ३७ तथा राकेश कामेत ३० र रुपेश सिंहले २० रनको योगदान दिएका थिए भने बलिङतर्फ सप्तरीका अजय यादवले ६ ओभरमा ३२ रन दिई ३ विकेट तथा रोहित सिंह, महवुव आलम

र अनुज यादवले सामान २ विकेट तथा रोविन सिंहले १ विकेट लिएका थिए।

एक सय ८० रनको विजयी लक्ष्य लिई मैदानमा ओर्लेको सप्तरीले उक्त लक्ष्य २७ ओभरमा भेटाएको थियो। सप्तरीका लागि कप्तान महवुव आलमले नटआउट रहि ३४ बलमा ८ चौक्का र ३ छक्काको मद्दतले ५९ रन, आशिस भाले ५४ बलमा ८ चौक्का र २ छक्काको मद्दतले ५८ रन, रोहन विकले ३३ तथा राहुल मण्डलले नटआउट रहि १५ रनको योगदान दिएका थिए। बलिङतर्फ सिरहाका प्रदिप पासवानले २ तथा दिलिप यादवले १ विकेट लिएका थिए।

खेलको म्यान अफ द म्याच सप्तरीका कप्तान महवुव आलम भएका थिए। आईतवार सप्तरी र महोत्तरी बिच खेल हुने प्रदेश क्रिकेट संघका सचिव आयुश श्रेष्ठले जानकारी दिएका छन्।

कृषक समूहलाई कृषि सामग्री बितरण

राजविराज/सेभ द सप्तरीले सप्तरीको दक्षिणी भेगका दलित कृषक समूहलाई कृषि सामग्री बितरण गरेको छ।

सेभ द चिल्ड्रेनको सहयोग तथा सेभ द सप्तरीले राजविराजमा आयोजना गरेको कार्यक्रममा १२ वटा कृषक समूहलाई लहरेवालीको लागि विभिन्न सामग्रीहरू बितरण गरिएको सेभ द सप्तरीका कृषि प्राविधिक रामकुमार साहले जानकारी दिएका छन्।

जिल्लाको दक्षिणी भेगका छिन्नमस्ता गाउँपालिका वडा नं. ३, २, ५, ६, ७ र तिलाठी कोइलाडी गाउँपालिका वडा नं. २, ४, ५, ७, राजविराज नगरपालिकाका वडा नं. १४ तथा विष्णुपुर गाउँपालिकाका करिब २ सय ६ जना सदस्यलाई कृषि बालिसहितका विभिन्न

सामग्रीहरू सेभ द सप्तरीका कार्यक्रम संयोजन गोपाल प्रसाद चौधरीले बितरण गरेका हुन्।

कृषि प्राविधिक साहका अनुसार करिब १ लाख ७५ हजार मुल्य बराबरको १२ वटा कृषक समूहलाई लहरेवालीको लागि फर्सीको बिउ २ सय ६ प्याकेट, फड्गी पलाको बिउ २०६ प्याकेट, लौकाको बिउ ४७ प्याकेट, सबै सदस्यका लागि लौका बिउ २ केजी, स्पेयर २ थान बितरण गरिएको छ।

त्यस्तै तिलाठी कोइलाडी वडा नं. ७ र छिन्नमस्ता गाउँपालिका २ का कृषक समूहलाई ४४ थान हजारौ प्रत्येक सदस्यलाई समेत सेभ द सप्तरीका सचिव नरेन्द्र यादवको अध्यक्षतामा कृषि सामग्री बितरण गरिएको थियो।

राजविराज/सप्तरीको राजविराजमा बाल बजेट विश्लेषण तथा पैरवी सम्बन्धी गोष्ठी सम्पन्न भएको छ।

राजविराज नगरपालिका सभाहलमा आयोजित बाल बजेट विश्लेषण तथा पैरवी सम्बन्धी गोष्ठीमा स्थानिय सरकार बालबालिकाको क्षेत्रमा विनियोजन गरिएको कार्यक्रम, बजेट तथा खर्चको लेखाजोख सम्बन्धि चर्चा गरिएको छ।

राजविराज नगरपालिकाका उपप्रमुख साधना भुवाको अध्यक्षतामा आयोजित कार्यक्रममा नेपाल सरकारको बजेट निर्माण प्रकृया र विश्लेषण बारेमा जानकारी, बालबालिकालाई स्थानिय सरकारद्वारा विनियोजन गरिएका

कार्यक्रम तथा बजेटको बारेमा जानकारी आदान प्रदान गर्ने लगायतका उद्देश्य राखेर कार्यक्रम गरिएको सेभ द सप्तरीका सुपरभाइजर राजिव चौधरीले जानकारी दिए।

सेभ द चिल्ड्रेनको सहयोग तथा सेभ द सप्तरीले आयोजना गरेको राजविराज नगरपालिकाका प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत मदन प्रसाद थापाको प्रमुख अतिथिमा सम्पन्न भएको कार्यक्रममा बाल बजेट विश्लेषण गर्न समिति समेत गठन गरिएको छ।

राजविराज नगरपालिका लेखा अधिकृत उमाशंकर यादवको संयोजकत्वमा स्वास्थ्य संयोजक निरन्जन यादव, महिला तथा बालबालिका जेष्ठ नागरिकका अनिता चौधरी र सेभ द सप्तरीका

फिल्ड अधिकृत ललिता मण्डल सदस्य रहेका छन्।

उक्त समितिले आर्थिक वर्ष २०७५/०७६ देखि २०७७/०७८ विनियोजित आर्थिक बजेटको बालबालिकाको ४ वटै क्षेत्रको बारेमा जानकारी लिने छ। साथै बाल बजेट विनियोजन तथा खर्चको लेखा जोखा गरि प्रतिवेदन तयार गर्ने फिल्ड अधिकृत ललिता मण्डलले जानकारी दिइन्।

उक्त कार्यक्रममा शिक्षा शाखाका अधिकृत भोगेन्द्र प्रसाद यादव, सेभ द सप्तरीका कार्यक्रम संयोजक गोपाल प्रसाद चौधरी, फिल्ड अधिकृत ललिता मण्डल, सुपरभाइजर राजिव चौधरी र समुदायिक परिचालक रामु यादवको उपस्थित रहेको थियो।

मत्स्य कृषकहरूका लागि जानकारी

पोखरीको तयारी

पोखरी सुकाउने वा पानी सुकाउन नसके वा पानीको स्रोत नभएको पोखरी भए त्यसमा पुराना र जंगली माछाहरू जाल तानेर निर्मूल पार्ने वा एमोनियम सल्फेट र चुनको मिश्रण १:५ को अनुपातमा एक कडा जलाशयको लागि एमोनियम सल्फेट ३.७५ के.जी र घर पोत्ने चुना १८.७५ के.जी.मिलाएर छरेर जंगली माछा मार्ने। पोखरीको डिल र साईडमा भएका भारपात हटाउने। आवश्यकता अनुसार मर्मत सम्भार गर्ने।

घर पोत्ने चुना :१०-१५ के. जी. चुनाप्रति कडाका दरले चारै तिर छर्ने।

मल: गोबर मल १०० के. जी. प्रति कडा शुरुमा र त्यसपछि हरेक हप्तामा १५ के. जी. प्रति कडाका दरले प्रयोग गर्ने तर नयाँ पोखरीको लागि १५० देखि ३०० के.जी. पाकेको गोबर मल प्रयोग गर्ने वा १.७ के.जी.डि. ए.पी. र १ के.जी. यूरियाप्रति कडा दरले प्रत्येक १५ दिनमा प्रयोग गर्ने। उपयुक्त डोज पानीको मलिलोपनमा भर पर्छ। कम्तिमा १.५ मि. पानी राख्ने (प्रवेशद्वारमा जाली राखेर)।

माछा भुरा फिगरलिङ्गको स्टोकिङ ५-६ दिन पछि १००० देखि १५०० गोटा प्रति कडाको दरले स्टक गरिन्छ। तर पालन प्रविधि अनुसार स्टोकिङ डेन्सिटी फरक पर्न सक्छ।

स्टोकिङ प्रतिशत

सि. नं.	माछाको नाम	स्टोकिङ डेन्सिटी-१ प्रतिशत	स्टोकिङ डेन्सिटी-२	स्टोकिङ डेन्सिटी-३	स्टोकिङ डेन्सिटी-४
१	कमनकार्प	२५	२०	४०	२०
२	सिल्वर कार्प	३५	४०	२५	२०
३	विगहेड कार्प	१०	२०	१५	४०
४	ग्रास कार्प	५	१०	१०	१०
५	रह	१५			१०
६	नैन	१०	१०	१०	
७	भाकुर				

माछाको आहार विहार

माछाको नाम	आहाराको क्षेत्र	आहारा
भाकुर	पानीको माथिल्लो भाग देखीमध्य भाग	जुप्लाक्टन
रह	पानीको मध्य भागदेखी पिंघ सम्म	डिट्रिटस, दाना
नैन	पानीको पिंघभागमा	सर्वाहारी दाना
सिल्वर कार्प	पानीको माथिल्लो भाग	फाईटोप्लाटन
विगहेड कार्प	पानीको माथिल्लो भागदेखी मध्यभाग सम्म	जुप्लाक्टन
ग्रास कार्प	पानीको जून सुकै भागमा	घाँस, दाना
कमनकार्प	पानीको पिंघभागमा	सर्वाहारी दाना

प्रयोग :

पेलेट दाना माछाको शारिरीक तौलको ५ प्रतिशतको दरले दिने (शुरुमा ५ देखी १० प्रतिशत शारिरीक तौलको र ठूलो माछाको हकमा १ देखी ३ प्रतिशत शारिरीक तौलको वा ग्रास कार्प ५० ग्रामभन्दा ठूला शारिरीक तौलको २० देखी ३० प्रतिशतसम्म घाँस खान्छ, त्यही अनुपातमा घाँस हाल्ने

वा २५ प्रतिशत प्रोटीन भएको दाना बनाउनका लागि सामग्रीहरू

१. धानको ढुटो : १५% २. गहुँको पिठो : २०% ३. मकैको पिठो : ५% ४. गहको चोकर : १४.५% ५. माछाको सिद्रा : ७%, ६. भटमास : २३.५ % ७. पिना : १५% ८. मिनरल मिक्स २%

मत्स्य विकास केन्द्र, फत्तेपुर, सप्तरी

मोवाईल नं. ९८५२८२०९३५

देश विदेशबाट पठाइएको रकम तुरुन्त भुक्तानी लिनका लागि सम्भन्नुहोस्।

हाम्रो सेवाहरु

नेपाल सहकारी संस्था लि.

राजविराज ४, फोन नं. ०३१-५२१०९६